

Bruxelles, 23. lipnja 2026.
(OR. en, de)

Međuinstitucijski predmet:
2024/0319 (COD)

10642/26
ADD 1 REV 1

CODEC 1202
AGRI 505
AGRIORG 80
AGRIFIN 122
AGRILEG 161

NAPOMENA O TOČKI „I/A”

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Odbor stalnih predstavnika / Vijeće
Predmet:	Nacrt UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA o izmjeni uredaba (EU) br. 1308/2013, (EU) 2021/2115 i (EU) 2021/2116 u pogledu jačanja položaja poljoprivrednika u lancu opskrbe hranom (prvo čitanje) – donošenje zakonodavnog akta – izjave

Njemačka je zatražila da se izjava u nastavku unese u zapisnik Vijeća.

Njemačka savezna vlada suzdržava se od glasovanja o Prijedlogu uredbe o izmjeni uredaba (EU) br. 1308/2013, (EU) 2021/2115 i (EU) 2021/2116 u pogledu jačanja položaja poljoprivrednika u lancu opskrbe hranom, kako je izmijenjen kompromisom postignutim u okviru trijaloga 5. ožujka 2026.

Savezna vlada slaže se s ciljem prijedloga da se ojača položaj poljoprivrednika. Međutim, općenito nije uvjerena da su predviđeni instrumenti prikladni za djelotvorno postizanje tog cilja. Savezna vlada posebno je kritična prema dodatnom birokratskom opterećenju povezanom s prijedlogom te prema velikim i skupim naporima koji se ulažu u prelazak. Jedan je od naših glavnih ciljeva smanjiti nepotrebnu birokraciju i izbjeći nepotrebne troškove za gospodarstvo. U usporedbi s Europom, na njemačku prehrambenu industriju posebno utječe uvođenje zaštite oznaka mesa, za koje s njemačkog stajališta ne postoji regulatorni zahtjev.

U tom kontekstu savezna vlada ne može prihvatiti prijedlog. Istodobno potvrđuje da su tijekom trijaloga postignute važne prilagodbe. Državama članicama omogućit će se odstupanje od obveze sklapanja pisanih ugovora s određenim minimalnim sadržajem. Iako je odstupanje za sektor mlijeka i mliječnih proizvoda ograničeno, njime su obuhvaćeni ključni elementi.

Predsjedništvo je također uložilo sve napore u obranu stajališta Vijeća o zaštićenim oznakama mesa. Izrazi koji se u velikoj mjeri upotrebljavaju na njemačkom tržištu mnogo šire od sektora mesa (kao što su burger, kobasica i šnicl) i dalje se mogu slobodno upotrebljavati, oznake u sektoru ribarstva ostaju nepromijenjene te su ostvarena velikodušna prijelazna razdoblja i rokovi za daljnje stavljanje na tržište.

Latvija je zatražila da se izjava u nastavku unese u zapisnik Vijeća.

Latvija glasuje protiv Prijedloga uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni uredaba (EU) br. 1308/2013, (EU) 2021/2115 i (EU) 2021/2116 u pogledu jačanja položaja poljoprivrednika u lancu opskrbe hranom (dalje u tekstu „Prijedlog”).

Tijekom rasprave o Prijedlogu Latvija je dosljedno ostala pri stajalištu da svi prijedlozi usmjereni na jačanje položaja proizvođača u lancu opskrbe moraju donijeti stvarne i opipljive koristi proizvođačima.

S obzirom na ugovorne odnose i poštujući stajališta latvijskog poljoprivrednog sektora, Latvija smatra da bi odluka o zahtijevanju obveznih pisanih ugovora trebala ostati diskrecijsko pravo država članica i ne bi se smjela nametati kao obveza.

Latvija iznosi sljedeće argumente za glasovanje protiv prijedloga:

- 1) smatramo da bi odredbe o ugovorima i ugovornim odnosima u okviru Uredbe o ZOT-u trebale ostati nepromijenjene te da bi države članice trebale samostalno odlučivati o uspostavi obveznih pisanih ugovora i mehanizama posredovanja. Latvija se osobito protivi odredbama o ugovorima iz članka 148. jer se državama članicama ne dopušta da odluče da ugovori u sektoru mlijeka i mliječnih proizvoda ne bi trebali biti obvezni;
- 2) Latvija ne može poduprijeti ni odstupanje od mandata Vijeća u pogledu mehanizma posredovanja i smanjenja minimalnog praga vrijednosti opskrbe s 20 000 EUR na 10 000 EUR.

Nizozemska je zatražila da se sljedeća izjava unese u zapisnik Vijeća.

Nizozemska pozdravlja sporazum postignut o Prijedlogu uredbe o izmjeni uredaba (EU) br. 1308/2013, (EU) 2021/2115 i (EU) 2021/2116 u pogledu jačanja položaja poljoprivrednika u lancu opskrbe hranom. Nova pravila o ugovornim odnosima i druge odredbe doprinose jačanju pregovaračkog položaja poljoprivrednika, što je cilj koji je Nizozemska aktivno podupirala tijekom cijelog postupka donošenja odluka. U tom je postupku bilo ključno osigurati jednake uvjete i široku primjenu u cijelom EU-u kako bi se ispunio cilj „jedna Europa, jedno tržište”.

Međutim, zbog postupovnih i materijalnih razloga Nizozemska ne može poduprijeti dodavanje u posljednjem trenutku ograničenja upotrebe izraza koji se odnose na meso i ograničenja mogućnosti u pogledu laboratorijski uzgojenog mesa. Ta ograničenja ne doprinose jasnoći za potrošače i stvaraju nepotrebno regulatorno opterećenje za poslovnu zajednicu. Nadalje, njima se ugrožava razvoj novih i hibridnih proizvoda te obeshrabruju inovacije i privatna ulaganja, što su ključni elementi za jačanje budućih kapaciteta za zaradu europskog poljoprivrednog i prehrambenog sustava. To je stoga u suprotnosti s preporukama iz Draghijeva izvješća o jačanju buduće globalne konkurentnosti EU-a.

Stoga, iako predložena uredba doprinosi položaju poljoprivrednika u lancu, Nizozemska ne može poduprijeti kompromisni dogovor postignut između Vijeća, Europske komisije i Europske komisije o Prijedlogu uredbe o izmjeni uredaba (EU) br. 1308/2013, (EU) 2021/2115 i (EU) 2021/2116 u pogledu jačanja položaja poljoprivrednika u lancu opskrbe hranom s obzirom na rezerve u pogledu navedenih ograničenja.

Austrija je zatražila da se izjava u nastavku unese u zapisnik Vijeća.

Austrija je oduvijek konstruktivno podupirala praktične odredbe za jačanje položaja poljoprivrednika u lancu opskrbe hranom.

Od početka rasprava za Austriju je posebno važno sljedeće:

- odstupanja od obvezne upotrebe pisanih ugovora o isporuci poljoprivrednih proizvoda, posebno u sektoru mlijeka i mliječnih proizvoda;
- odgovarajuće razlikovanje u pravu tržišnog natjecanja između priznatih organizacija proizvođača i nepriznatih organizacija proizvođača ili drugih subjekata.

Odstupanja od obvezne upotrebe pisanih ugovora o isporuci poljoprivrednih proizvoda, posebno u sektoru mlijeka i mliječnih proizvoda

U kontekstu Uredbe (EU) br. **1308/2013 (članci 148. i 168.)** o uspostavljanju zajedničke organizacije tržišta (ZOT) **države članice trenutačno mogu**, u interesu **supsidijarnosti**, **odlučiti** jesu li potrebni **pisani ugovori** za isporuke prvim kupcima, isključujući zadruge.

U Austriji trenutačno nisu potrebni pisani ugovori; nacionalna Uredba o okvirnim uvjetima za proizvođače (*Erzeuger-Rahmenbedingungen-Verordnung*), koja se temelji na Zakonu o organizaciji tržišta (*Marktordnungsgesetz*), predviđa da dobavljač sirovog mlijeka ili poljoprivrednih proizvoda može zahtijevati sklapanje ugovora. Pisani ugovori o isporuci mlijeka već su uobičajena praksa u Austriji, ali ne moraju biti u potpunosti u skladu s odredbama ZOT-a.

Ovaj prijedlog **izmjene ZOT-a** dovodi do **temeljnih promjena u ugovornim odnosima:**

Pisani **ugovori** sada su u osnovi **obvezni** za **sve isporuke** poljoprivrednih proizvoda, a u sektoru mlijeka i mliječnih proizvoda, osim sirovog mlijeka, to sada uključuje i isporuke svih mliječnih proizvoda.

Iznimke za zadruge povezane su s **dodatnim uvjetima** (uključujući transparentne i demokratske metode za određivanje cijena unaprijed, uzimajući u obzir učinak na naknade poljoprivrednicima te razdoblja i postupke plaćanja), što dovodi do **pravne nesigurnosti**.

Uvedena je **nova klauzula o reviziji** za ugovore koji traju dulje od 12 mjeseci (**šest mjeseci u sektoru mlijeka i mliječnih proizvoda**), kojom se dobavljaču jednostrano omogućuje da u bilo kojem trenutku raskine ugovor o isporuci. Dosad je cilj ZOT-a bio zahtijevati da ugovori o isporuci traju najmanje šest mjeseci, međutim, sada postoji **opasnost** da će se ponuditi kraća trajanja ugovora. To se posebno odnosi na sektor mlijeka i mliječnih proizvoda.

Iako su **odstupanja** za određene **proizvode** ili **elemente ugovora** i dalje moguća, moraju se utvrditi na nacionalnoj razini, što predstavlja birokratsko opterećenje.

Postoji **opasnost** da će se nuditi samo **kratkoročni ugovori o isporuci** ili da će manjim dobavljačima u udaljenim područjima biti još teže pronaći kupca. To neće utjecati na tržišne uvjete: trenutačno povećanje količine mlijeka u EU-u stvara pritisak na proizvođačke cijene.

Proširenje odstupanja od prava tržišnog natjecanja na nepriznate organizacije proizvođača i druge subjekte

Odstupajući od članka 101. stavka 1. UFEU-a, **dosad** je svim organizacijama proizvođača priznatima na temelju članka 152. stavka 1. Uredbe (EU) br. 1308/2013 bilo dopušteno planirati proizvodnju, optimizirati troškove proizvodnje, stavljati na tržište i pregovarati o ugovorima o isporuci poljoprivrednih proizvoda u ime svojih članova u pogledu njihove ukupne proizvodnje ili dijela proizvodnje.

U budućnosti će se ta odstupanja od prava tržišnog natjecanja **proširiti na nepriznate organizacije proizvođača, zadruge i organizacije u bilo kojem drugom jednakovrijednom pravnom obliku priznatom nacionalnim pravom** koje su podnijele zahtjev za priznavanje i koje država članica još nije priznala kao organizacije proizvođača, pod uvjetom da ispunjavaju zahtjeve utvrđene u članku 152. stavku 1. i članku 154. Uredbe o ZOT-u.

Svaka takva organizacija proizvođača može iskoristiti to odstupanje u roku predviđenom u članku 154. stavku 4. točki (a) Uredbe o ZOT-u ili, ako država članica nije donijela odluku o zahtjevu za priznavanje do kraja tog razdoblja, **u roku od pet godina od datuma podnošenja zahtjeva za priznavanje**, osim ako je relevantna država članica odlučila odbiti priznavanje.

***Ex ante* mogu se očekivati sljedeće posljedice:**

- dodavanje novih korisnika umanjit će učinak aktualnih napora za pojednostavnjenje – izgledno je da će očekivano povećanje broja provjera dovesti do većeg administrativnog opterećenja;
- nadalje, činjenica da postupci mogu trajati godinama stvara pravnu nesigurnost, što predstavlja znatan rizik od ozbiljnih kazni za kartele u slučaju da se naknadno utvrdi neispunjenje zahtjeva za priznavanje;
- trebalo bi skrenuti pozornost i na sve veće razlike među državama članicama u pogledu vremenskog rasporeda postupaka priznavanja u propisanom petogodišnjem razdoblju;
- nadalje, uveden je potpuno novi postupak priznavanja (trenutačno: *ex ante* provjera; ubuduće: *ex post* provjera);
- osim navedenih pitanja, novom odredbom **slabi se postojeći sustav priznatih organizacija proizvođača jer će se smanjiti koristi za organizacije proizvođača koje su već priznate.**

Austrija smatra da bi **očito bilo poželjno** zadržati *status quo* sustava priznavanja, među ostalim kako bi se zaštitile **koristi za organizacije proizvođača koje su već priznate**. Naposljetku, dosad su sve nepriznate organizacije proizvođača, zadruge i drugi subjekti već mogli biti priznati kao organizacije proizvođača i tako iskoristiti izuzeća od prava tržišnog natjecanja.

Zaključak

Austrija i dalje smatra da ima prostora za bolje razmatranje tih točaka te **stoga poziva Europsku komisiju da u razumnom roku ocijeni trenutačne izmjene**.

Međutim, Austrija se ne protivi postignutom kompromisu i glasovat će u njegovu korist.
